

چالش های نظام آموزش و پرورش ایران و ارائه راهکار های مناسب برای رفع آنها

۱. غلامحسین برکت^۱، هوشنگ پورتوسلی^۲*

۲. دانشیار، گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز، اهواز، ایران.

۳. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز، اهواز، ایران

نام و نشانی ایمیل نویسنده مسئول:

هوشنگ پورتوسلی

چکیده

ضمن بررسی آثارمکتوب بدست آمده و همچنین کتب و مقالات منتشر شده در این زمینه وضعیت پیشینه نظری و عملی این چالش ها مورد بررسی قرار گرفته و راه کار هایی جهت رفع آنها ارائه شده است. راه کار های ارائه شده را می توان در برنامه ریزی در سطح کلان و منطقه برگزاری دوره های آموزشی برای معلمان-تقویت فرهنگ مشارکت و تشکیل برنامه ی مدیریت مشارکتی- توسعه طرح مدرسه محوری تغییر در ساختار آموزشی- تغییر و اصلاح آیین نامه ها و مقررات آموزشی- انتخاب مدیران به صورت شورایی و بر اساس شایستگی های علمی آموزشی- اهمیت به خلاقیت و نوآوری در دانش آموزان و معلمان بر شمرد. هدف از نوشتن این مقاله بررسی چالش های نظام آموزش و پرورش و ارائه راهکارهای مناسب برای رفع آنهاست روش پژوهش=اسنادی-تحلیلی است.

واژگان کلیدی: چالش های آموزش و پرورش، معیشت معلمان، مشکلات فرهنگی، انگیزه معلمان، نگاه مصرفی به آموزش و پرورش.

۱- مقدمه

امروزه تقریباً تمام کشور هایی که به دنبال توسعه و اصلاحات هستند در همه جای دنیا از آموزش و پرورش شروع می کنند. جهانی شدن موجب شده است تا در بسیاری از موارد مرز های سنتی آموزش و پرورش از بین رفته و نیازمند آن است که دوباره تعریف شوند. برای مثال از بین رفتن مرز بین دولت های ملی و جامعه جهانی ما بین مدرسه و جامعه- بین خانه و مدرسه- بین آموزش و کار- بین آموزش رسمی و غیر رسمی- بین شاگرد و معلم - بین والدین و فرزندان- بین انسان و ماشین و حتی بین رشته های مختلف موجب شده است تا چالش های عمده ای در آموزش ایجاد شود چاره ای نیست مگر اینکه برنامه ریزان آموزشی و پرورشی در خصوص این چالش ها گام های فوری برداشته و برای تجدید سازمان آموزشی در تمام جوانب و ابعاد همت گمارند. از مطالعه وضعیت موجود در آموزش و پرورش کشورمان می توان دریافت که در طول سالیان گذشته تلاش موفقیت آمیزی برای شناسایی این چالش ها و راه های مقابله با آنها به عمل نیامده و اگر هم فعالیتی صورت گرفته جامع و کامل نبوده و نظام آموزشی کشور کماکان به روش سنتی خود اداره می گردد. بررسی اسناد و مدارک این واقعیت را روشن می کند که نظام آموزشی و پرورشی ما تا اواسط قرن بیستم بی راهه رفته و بین آموزش و زندگی شکاف عمیقی بوجود آورده است. در ابتدای آخرین ربع قرن بیستم جهانیان دریافتند که آموزش و پرورش نمی تواند و نباید از واقعیت های زندگی دور بماند این موضوع باعث شد تا سرانجام نظام آموزشی جدیدی را پی ریزی و معلم را در پایه و شالوده خود قرار دهند از آن به بعد دگرگونی های محتوایی برنامه ها و نوآوری های آموزشی نقش معلم، تکریم معلم، از عمده

ترین موضوعاتی بود که بیشترین توجه را به خود جلب کرد. به همین دلیل و به دنبال این موضوع در سال ۱۹۸۰ یک گروه بین المللی متشکل از شخصیت های علمی آموزشی و فرهنگی ۲۰ کشور از جمله: آمریکا-چین-دانمارک-مجارستان-تایلند-فرانسه-هند-برزیل و... در یونسکو پاریس جمع شدند و موضوعات اساسی را مورد بررسی قرار دادند پس از آن در دومین گردهمایی که در دسامبر ۱۹۸۱ در پاریس تشکیل شد به جمع بندی و نتیجه گیری از کوشش های بعمل آمده پرداختند که اهم این نتایج عبارت بودند از:

۱- اهمیت دادن به نقش معلم

۲- طولانی کردن مدت زمان دوره آموزش معلمان (تربیت معلم)

۳- گسترش کمی و کیفی تربیت معلم متناسب با رشد و گسترش آموزش و پرورش

۴- تحول در برنامه های آموزشی-محتوای کتاب های درسی- اضافه شدن منابع دانش و اطلاعات از قبیل کتابخانه ها موزه ها فیلم ها برنامه های رادیویی و تلویزیونی تأثیرآیانه و...

با این همه تحولات و برنامه ریزی ها به دلیل تحولات و رشد سریع و عظیم دانش هنوز نتوانست چالش های آموزش و پرورش را مرتفع نماید.

بالاخره در سال ۱۹۹۱ که به سال اندیشه ها و نظریه پردازی ها معروف است سه کتاب اثرگذار منتشر شد که باعث تحولات جهانی در آموزش و پرورش گردید. در این سال الکساندر کینگ کتابی تحت عنوان "نخستین انقلاب جهانی" در دو بخش تنظیم و منتشر کردند که بخش اول آن شرح کاملی از مشکلات و معضلات جامعه بشری در عصر حاضر و بخش دوم بیان راه حل هایی برای رفع این مشکلات آوردند.

نویسندگان بر این باورند که "جهان بد اداره می شود و کشور ها از آن بدتر"

۱- اهمیت و ضرورت مسئله

امروزه اهمیت و جایگاه نیروی انسانی بر کسی پوشیده نیست و به باور صاحب نظران محور توسعه پایدار به حساب می آید. (صالحی، ۱۳۸۰)

آموزش و پرورش به عنوان نظامی اجتماعی نیازمند مشارکت و همکاری همه اجزای نظام است و این نظام بدون مشارکت موثر مردم و کارکنان در ابعاد علمی-فرهنگی-اقتصادی و عاطفی نمیتواند فرایند تعلیم و تربیت را به خوبی عملی سازد. پژوهش گران و متخصصان موضوع مشارکت معتقدند که این مفهوم تازه ای نیست و مترادف همکاری نمیشد بلکه شیوه ای است از اداره امور متناسب با نیروهای جدید و قدرتمند فعال دنیای کنونی (پاتریشیاولن-ترجمه اسلامیه، ۱۳۷۷). در سال های اخیر نظام آموزشی کشور با مشکلات متعددی روبرو شده است حل این مشکلات یکی از دغدغه های دست اندر کاران آموزش و پرورش است. طبق بیانات رهبر معظم انقلاب در گردهمایی رؤسای مناطق آموزش و پرورش کشور در مرداد ماه ۱۳۸۶، نیاز اصل آموزش و پرورش ایجاد تحول بنیادین است و مهم ترین مانعی که بر سر راه ایجاد تحول در آموزش و پرورش وجود دارد باقی ماندن بر پایه و اساس نظام قدیم و کپی برداری شده قبلی است. لذا ضروری است که اندکی نسبت به چالش های موجود در آموزش و پرورش با تأمل نگریست و نسبت به حل آنها بیشتر همت گمارد.

۲- بیان مسئله

دغدغه ی آموزش و پرورش هم برای خانواده ها و هم برای معلمان یکی از مهمترین مسایل زندگی بشری شده است در این مقاله سعی شده است براساس یک سری واقعیات، مشکلات و چالش های آموزش و پرورش مطرح، و در خصوص جایگاه و منزلت معلمان و همچنین نقش خانواده ها در آموزش و پرورش بهتر برای فرزندان مطالبی آرایه و راهکارهایی نیز در حد معقول و قابل دسترس بیان گردد.

پیشینه و ادبیات تحقیق: تاکنون در خصوص چالش های آموزش و پرورش مطالب و مقاله ها و کتاب های متعددی نوشته و چاپ شده است که ضمن احترام به همه آنها، در این مقاله سعی شده است به زبان ساده و آرایه راهکارهای عملی برای حل آنها نگاشته شود. ازجمله تحقیقاتی که در ارتباط با تحقیق فوق در کشور صورت گرفته است: دارایی (۱۳۸۶) مقاله ای با عنوان بررسی چگونگی تحول بنیادین در آموزش و پرورش نوشته است. بعلاوه وفا (۱۳۸۸) در ارتباط با مشکلات کیفی و کمی آموزش و پرورش، شیرزاد (۱۳۹۲) چالشهای آموزش و پرورش ایران چیست؟، علیار (۱۳۹۶)، چالشهای آموزش و پرورش و راه های برون رفت از آنها، از دیگر تحقیقاتی است که در ایران انجام گرفته است.

۳- نتایج تحقیق

۴-۱- نبود انگیزه در معلمان

معلم، امانتی خطیر و پرارزش را در اختیار دارد و باید امانت دار آن باشد او در تربیت آینده سازان کشور و جامعه نقش مهمی دارد. باید شرایطی برای معلم فراهم شود. تا به این وظیفه مهم خود جامه ی عمل بپوشاند :

گام اول شناختن قدر و منزلت معلم است نقش او نقش پیامبر اکرم (ص) در جامعه است قرآن کریم بالاترین درجات را برای معلم منظور کرده است حضرت علی (ع) در نهج البلاغه بهای معلم را با بهشت مقایسه کرده است.^۱

در اسلام خدمت به خلق خدا برترین عبادت هاست و از آنجایی که معلمی خدمتی به جامعه است از ارزش فراوانی برخوردار است. امروزه رابطه، انگیزه و کارآمد بودن کارکنان و بازده سازمانی اهمیت فراوانی دارد و از هیچکس پوشیده نیست. در روانشناسی انگیزه را نوعی محرک میدانند که موجود زنده را از درون به فعالیت وا می دارد.

یکی از مسائلی که تا کنون مورد غفلت قرار گرفته است رابطه بین انگیزه ی معلم و انگیزه ی دانش آموز است معلم با انگیزه دانش آموزان را با انگیزه بار می آورد و از طرف دیگر دانش آموزان با انگیزه می توانند انگیزه ی معلم را افزایش دهند.

عوامل مشترک در ایجاد انگیزه بین معلم و دانش آموز عبارتند از: تنوع در روش های تدریس (ایفای نقش، بحث و گفتگو، روش اکتشافی) مطالعه با یکدیگر و سایر فعالیت های مکمل که باعث بروز خلاقیت ها شده و یادگیری از حالت ایستا به حالت فعال و پویا تبدیل می شود.

انگیزه^۲ قلب آموزش و پرورش است و برای معلم که سر مشق فضایل اخلاقی و سرشار از روح خدمت گذاری است ضروری تر است: راهکار هایی برای ایجاد انگیزه در میان معلمان:

الف) دل انگیز کردن محیط کار: مانند نور کافی، رنگ مناسب، پاکیزگی کلاسها، تصاویر زیبا در کلاس و یا دفتر آموزشگاه،

ب) آماده کردن و سایل و امکانات مورد نیاز معلم برای تدریس.

ج) حقوق و مزایا: در خیلی از کشورهای پیشرفته در جهان معلمان بالا ترین حقوق و دستمزد را میگیرند و نیز از جایگاه ویژه ای برخوردارند.

د) دادن آزادی عمل و احترام متقابل بین مدیر و معلم-داشتن نظم و عدالت در محیط کار-دادن فرصت مشارکت در اهداف-شناسایی ارزش و منزلت واقعی معلم در جامعه- ایجاد فضای صمیمی بین کارکنان-عدالت در قضاوت مدیران و مسئولین، از جمله عواملی هستند که باعث انگیزه و اشتیاق برای انجام وظایف معلمی میشوند.

۴-۲- به روز نبودن اطلاعات و دانش معلمان:

((عالمی که از علمش بهره مند شود بهتر از هفتاد هزار عابد است))^۳

خداوند پنج محبت را مخصوص علما قرار داده است:

۱- ایمان: (والراسخونَ فی العلم یقولونَ آمنا به)^۴

۲- توحید: (شهدالله أَنَّهُ لَااله الا هو و الملائکه و اووالعلم)^۵

(الله حکم کرد و فرشتگان و دانشمندان نیز)

۳- گریه و اندوه: (إِنَّ الذِّینَ أُوْتُوا الْعِلْمَ. . .)^۶

(آنان که پیش از این دانش آموخته اند)

۴- خشوع: (و نُزِیدُ هُمْ خُشُوعاً)^۷

(آنان که پیش از این دانش آموخته اند بر خشوعشان افزوده میشود)

۵- خشیت: (إنما یخشِ الله من عباده العلماء) ۶- (اسراء و ۱۰۹)

(هر آینه از میان بندگان خدا تنها دانشمندان از او می ترسند)

شهید مطهری در خصوص اهمیت علم می فرماید:

* علم ابزار می سازد و ایمان مقصد

^۱ غررالحکم ودرر الکلم - ص ۴۳۵

^۲ حالت روانی است که رفتار را در جهت هدف نیرو می بخشد - فعال می سازد - و هدایت میکند.

^۳ امام محمد باقر (ع)

^۴ مجادله-(۱۱)

^۵ (آل عمران)(۷)

^۶ (آل عمران-۱۸)

^۷ (اسراء)(۱۰۹-۱۰۷)

* علم سرعت می دهد و ایمان جهت

* علم توانستن است و ایمان خوب خواستن

* علم می نمایند که چه هست و ایمان الهام می بخشد که چه باید کرد.^۸

هر معلم با توجه به نوع حرفه اش لازم است علم خود را همواره به روز کند و خود را با آخرین دست آورد های علمی آشنا کند بخصوص در موضوع بحث روانشناسی رشد و یادگیری و ویژگی های فراگیران که همانند لوح سفیدی در اختیار او قرار میگیرند.

۴-۳- شلوغی کلاس ها و استاندارد های فضای کلاس

ابعاد کلاس های استاندارد برای تدریس $۶/۵۰ * ۸/۵۰$ متر مربع میباشد_ فضای مناسب برای هر دانش آموز ۲ متر مربع است. یعنی بطور متوسط در هر کلاس باید ۲۴ نفر حاضر باشند.

(البته در کلاس های آزاد و هنری فضا برای هر نفر $۴/۵$ متر مربع است)

ارتفاع کلاس ها باید $۲/۷۰$ الی $۳/۴۰$ متر باشد و ایجاد بالکن و تراس متصل به کلاس ممنوع است. دیوار کلاسها تا ارتفاع $۱/۵۰$ متری باید سنگ باشد و بالای آن باید با رنگی روشن و براق پوشیده شده باشد.

تراکم کلاس های درس (حدود ۴۰ نفر) نه تنها نارضایتی معلمان را به همراه دارد بلکه با کاهش کیفیت آموزش رو به رو هست و نیز جریان یادگیری را کاهش می دهد. زیرا بخش عمده ای از انرژی و زمان معلم صرف کنترل دانش آموزان میگردد.

در حال حاضر در کشور ایران در مقطع ابتدایی که با کمبود معلم رو به رو هستیم جمعیت کلاس های درسی حدود ۴۰ نفر است که این امر باعث کاهش کیفیت تدریس معلم میگردد. که آموزش و پرورش برای رفع آن قانون این که مدیر و معاونین آموزشگاه لازم است در هفته ۴ الی ۶ ساعت تدریس داشته باشند که این خود معضل جدیدی را به بدنه آموزش و پرورش وارد کرده و سبب افت تحصیلی در دانش آموزان میگردد. (زیرا مدیر و معاونین آموزشگاه شاید تخصص لازم برای تدریس درس مورد نظر را نداشته باشند)

میزان تراکم دانش آموزان در بعضی از کشور ها به شرح زیر است:

کانادا (۱۷) آلمان (۱۸) فرانسه (۱۹) انگلیس (۲۰) ژاپن (۲۲) ایران (۴۰)

۴-۴- نگاه مصرفی به آموزش و پرورش

در بیانات مقام معظم رهبری که در خصوص اولویت مسائل و مشکلات آموزش و پرورش بیان فرموده اند: به شرح ذیل است:

اگر ما بخواهیم کشوری داشته باشیم که از لحاظ استعداد برجسته باشند از لحاظ اخلاق پاکیزه باشند از لحاظ اقدام شجاع باشند. از لحاظ فکر دارای تدبیر باشند. این کار از عهده ی آموزش پرورش بر می آید داشتن نگاه غیر مصرفی و سرمایه ای به آموزش و پرورش آن چیزی است که در صورت التزام عملی به آن میتواند آموزش و پرورش ما را به نقطه ای که مستحق آن است برساند. آموزش و پرورش را باید به عنوان یک تولید کننده آن هم تولید کننده ای ویژه و مهم ترین و اساسی ترین عنصر برای پیشرفت کشور در نظر گرفت.

اگر کشوری به هر آرزویی که بخواهد دست پیدا کند باید به آموزش و پرورش به عنوان یک کار بنیادی و مقدماتی بپردازد. چون همه این کارها به نیروی انسانی احتیاج دارد. نیروی انسانی هم عمدتاً در آموزش و پرورش شکل می گیرد.

اذعان به این مهم که آموزش و پرورش یکی از مسائل مهم کشور است توجه جدی تری را برای حل مشکلات آن می طلبد. بنابراین نیاز داریم تا آسیب شناسی دقیق و عمیقی از نظام آموزش و پرورش صورت گیرد.

ایشان اقدامات انجام گرفته در آموزش و پرورش بعد از انقلاب را مسائل روبنایی می داند در حد اضافه شدن بسم ا. . . در اول کتاب ها و اقداماتی از این دست.

بر طرف کردن این عیوب و قدم گذاشتن در راه ایجاد و تحول در آموزش و پرورش شرط لازمی دارد و آن داشتن جرأت و شجاعت در تغییر این نظام کهنه، متراکم و غبار گرفته است.

این آموزش و پرورش می تواند صدا و سیما را هم مقهور خودش کند. آموزش و پرورش ما باید به جایی برسد که حتی اگر صدا و سیما خوب عمل نکرد بتوان روی آن تأثیر گذار باشد. و حتی بالاتر از این آموزش و پرورش میتواند خانواده ها را هم تحت تأثیر قرار دهد.

وسط میدان معلم است، صف مقدم معلم است بقیه کمک کننده و پشتیبانی کننده و تدارک کننده به او هستند تا او بتواند این عنصر و این ماده طبیعی را که در اختیار او قرار داده اند یعنی کودک و نوجوان_ با هنرمندی خود با جهاد خود با دلسوزی و کاردانی خود به یک ماده ای با ارزش تبدیل کند.

از سخنرانی مقام معظم رهبری میتوان موارد زیر را خلاصه بندی کرد:

^۸ تعلیم و تربیت اسلامی-استاد شهید مطهری

۱- اهمیت و ارزش معلم و فلسفه این جایگاه و نگاه برای معلم

۲- اهمیت شأن و منزلت معلم

۳- آسیب شناسی وضعیت موجود معلمی در جامعه

۴- راهکار های رساندن معلمی به جایگاه اصلی خود که در قرآن و سیره امامان و پیامبران اشاره شده است.

۵- بررسی وضعیت موجود جامعه معلمین

۶- وضعیت معیشت معلمین

امام خمینی که خود یک حکیم بود در خصوص معلم می فرماید:

۴-۵- حقوق پایین معلمان

الف (حقوق معلمان در بعضی از کشورها:^۹

آمریکا ۵۰ هزار دلار

نیویورک ۷۲ هزار دلار

انگلستان ۴۵ هزار دلار

فنلاند ۳۸ هزار دلار

کره جنوبی ۵۰ هزار دلار

قطر ۳۶ هزار دلار

ترکیه ۲۵ هزار دلار

ایران ۶ هزار دلار

درآمد یک دندانپزشک در آمریکا ۸۰ هزار دلار است.

در میز گرد مشکلات آموزش و پرورش از نگاه معلمان اولویت نداشتن آموزش و پرورش برای دولت ها مورد تأکید قرار گرفت چرا که تأمین نبودن معلم به لحاظ معیشت و جایگاه موجب بی انگیزه شدن در شغل حساس معلمی میشود.

ب (معلم وقتی بی عدالتی می بیند چگونه میتواند عدالت را آموزش دهد؟

وقتی معیشت معلم تأمین نیست برای جبران نقصی که جامعه به او تحمیل کرده است به شغل دوم روی آورده یا بی انگیزه می شود و این مسئله منجر به کاهش کیفیت تدریس می شود و متأسفانه این معضل در مدارس پسرانه بیداد میکند.

معلمان معتقدند آموزش و پرورش اولویت دولت های مختلف نبوده است چون این وزارت خانه درآمد زایی برای دولت ندارد و کارش تربیت نیروی انسانی جامعه است.

ارزش و جایگاه معلم در جامعه افول یافته است. که این حاصل بی برنامه‌ریزی مسئولین نظام و دولت ها در خصوص آموزش و پرورش است. چرا حقوق کارمندان تحصیل کرده یک سازمان از معلمی که سطح تحصیلات و سابقه یکسانی با او دارد بسیار بیشتر است دلیلش این است که معلم تولید مادی ندارد و انسان تربیت می کند.

باید یادآور شد آموزش و پرورش حدود ۵ هزار فضای پرورشی اعم از اردوگاه ها و کانون های فرهنگی و تربیتی دارد و بزرگ ترین ملک دار بین نهاد هاست اما چگونه از این موضوع استفاده می کند. اردوگاه باهنر با وسعت ۲۰۰ هکتار می تواند یک منبع درآمد برای وزارت خانه باشد-خانه های معلم-درمانگاه های فرهنگیان و... را می توان از جمله این موارد خواند. آموزش و پرورش نیازمند یک معاونت اقتصادی است.

میانگین حقوق دریافتی معلمان یک میلیون و سیصد هزار تومان است (سال ۹۲)

درسال ۹۴ این میانگین به دو میلیون و هشتاد هزار تومان رسید.

درسال ۹۵ حداقل حقوق یک میلیون و چهارصد هزار تومان بوده و حداکثر حقوق هم دو میلیون و هفت صد هزار تومان بوده است که نسبت به هزینه های زندگی بسیار نا چیز است.

-مشکلات نظام: رتبه بندی معلمان-عدم پرداخت حق بازنشستگی پایان خدمت-گلایه های شدید در خصوص بیمه تکمیلی معلمان و... از دیگر مشکلات معلمان می باشد که انشاء... دولت بتواند نسبت به رفع این مشکلات اقدام نماید تا معلمان گرمی ما با آرامش بهتر و دغدغه کمتری وارد کلاس های درس شوند.

۴-۶ - نداشتن امکانات رفاهی برای معلمان:

^۹ روزنامه جام جم- چهارشنبه ۱۳ اردیبهشت ۹۶

مراکز رفاهی که بعضاً در اختیار معلمان قرار داده میشود:

- ۱- تعرفه هایی که از معلمان دریافت میشود تفاوت چندانی با بیرون ندارد
 - ۲- برخورد نامناسب عوامل اجرایی این مراکز با فرهنگیان که متأسفانه با وجود اعتراضات متعدد، ولی تاکنون مقامی پاسخگو نبوده است.
 - ۳- پایین بودن سطح بهداشت و نظافت در مراکز فوق
 - ۴- در بیشتر مواقع مشاهده شده است مدت زیادی از سال این مراکز به دلیل برگزاری دوره های مختلف و ضمن خدمت (فرهنگی یا غیر فرهنگی) از پذیرش معلمان جلوگیری میکنند.
- علاوه بر این اضافه پرداختی هایی که بعضاً کارمندان ادارات دیگر از آنها بهره مند میشوند در آموزش و پرورش دیده نمیشود. از جمله:
- اضافه کاری، کارانه، حق مسکن، حق اجاره مسکن، حق ایاب و ذهاب، حق غذا، حق نوبت کاری، دریافت وام با درصد پایین و... را میتوان نام برد. متأسفانه بعد از مدت ها که بانکی به نام بانک سرمایه که از سرمایه فرهنگیان نیز تأسیس شده است شاهد تخلفات میلیاردری میشود که فرهنگیان حتی جرأت پس انداز های کم خود در این بانک را هم ندارند.

۴-۷- تأخیر در پرداخت اضافه کاری ها

متأسفانه هر ساله آموزش و پرورش با معضل کسری بودجه روبه رو میشود بطوری که قسمت اعظم مطالبات معلمان و یا عوامل اجرایی برگزاری امتحانات را نمیتواند پرداخت نماید.

که این قضیه همت بالای مسئولین را می طلبد تا نسبت به این معضل چاره ای بیاندیشند. (اضافه کاری عوامل اجرایی امتحانات حدود یک سال و نیم پیش پرداخت نشده است.)

۴-۸- عدم پرداخت مزایای بعد از بازنشستگی بعد از اتمام خدمت در آموزش و پرورش

فرهنگیان بعد از ۳۰ سال کار پر مشقت، هنگامی که میخواهند استراحت کنند با ده ها بیماری جسمانی و روحی گریبان گیر میشوند که مقدار زیادی از مزایای بازنشستگی صرف درمان و مداوای این عزیزان خواهد شد. که متأسفانه بعضاً مشاهده شده تا چند سال بعد از بازنشستگی هم این مزایا در اختیار آنان قرار نمی گیرد. که لازم است مسولان نظام چاره ای اندیشیده تا بلافاصله بعد از بازنشستگی این مزایا در اختیار آنان قرار گیرد تا مرهمی باشد بر زخم دیرینه آنها بعضاً مشاهده می شود بخشی از این مزایا نیز صرف هزینه های ازدواج فرزندان آنها می شود.

۴-۹- سیاست گذاری های کلان در آموزش و پرورش

بی شک هدایت دستگاه عظیم و پیچیده آموزش و پرورش که دارای کارکرد زیر بنایی در توسعه کشور و تولید سرمایه فرهنگی-اجتماعی است مستلزم اجرای برنامه های راهبردی و بلند مدت در برنامه ریزی و توانایی های پژوهشی گسترده میباشد.

اگر چه تا چند سال پیش متأسفانه برنامه معین و مدونی در این زمینه از سوی مسئولین مشاهده نشده است ولی خوشبختانه اخیراً در برنامه اسناد بالا دستی مصوب در زمینه تعلیم و تربیت و به ویژه سیاست های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری که در سند تحول بنیادین نیز دیده شده است برنامه هایی در حال اجرا است که امیدوارم مشکلات آموزش و پرورش تا اندازه ای مرتفع گردند.

گوشه ای از سیاست گذاری کلان که در سند تحول بنیادین نیز به آن اشاره شده است به شرح ذیل است:

- ۱- آموزش و پرورش مهمترین منبع مولد سرمایه فرهنگی و ارتقاء سرمایه اجتماعی و زمینه ساز توسعه همه جانبه و پایدار است.
- ۲- تعالی و توسعه آموزش و پرورش جز در سایه مساعی همه جانبه مردم و حاکمیت و تقسیم کار ملی محقق نخواهد شد.
- ۳- شأن اصلی حاکمیت در آموزشی و پرورشی سیاستگذاری، برنامه ریزی و نظارت بر کیفیت ارائه خدمات آموزش و پرورش بر عهده مردم است.
- ۴- معلمان باید از شایستگی های اخلاقی و حرفه ای لازم برخوردار باشند.
- ۵- حضور دانش آموزان در مدرسه بعنوان یک تجربه لذت بخش شرط تحقق یادگیری ماندگار است.
- ۶- مشارکت گسترده و مؤثر معلمان و خانواده ها در تنظیم برنامه های مختلف با استفاده از ابزار های نوین ارتباطی و اطلاعاتی.
- ۷- تقویت انگیزه های حرفه ای معلمان و مدیران با تأکید بر حرمت، حقوق-منزلت اجتماعی-توانمند سازی و ارتقاء وضعیت معیشتی آنان و تلاش برای رفع تبعیض در نظام پرداخت های دولتی.
- ۸- پاسداشت سرمایه های نمادین و بزرگداشت مفاخر تعلیم و تربیت کشور و تکریم بازنشستگان و تلاش برای ارتقاء منزلت و معیشت ایشان بعنوان پیشکسوتان تعلیم و تربیت.

۹- طراحی و اجرای نظام معیشتی و رفاهی ویژه فرهنگیان جهت تأمین امنیت و منزلت شغلی آنان.

۱۰- افزایش سهم آموزش و پرورش از بودجه عمومی کشور و مدیریت بهینه بر مصرف منابع از طریق افزایش بهره وری.

۱۱- تدوین طرح تشکیل سازمان نظام معلمی برای ارتقاء منزلت حرفه ای فرهنگیان و واگذاری بخشی از مسئولیت های غیر حاکمیتی آموزش و پرورش بر آن.

لازم به توضیح است که مدیریت مدرسه محور یا مشارکتی به خودی خود یک هدف نیست بلکه ابزار ارزشمندی برای دستیابی به هوشمندی ها و اشتیاق های بیشتر افراد، سهمیم در مدرسه است. ساختار آموزش و پرورش تا کنون ۲۸ بار تغییر کرده است.^{۱۰}

چرا سقوط آموزش و پرورش باعث سقوط یک ملت میشود؟

در کشوری که مقام معلم با رهبر آن کشور یکی است و مردم آن کشور فقط در برابر دو شخصیت تعظیم میکنند (معلم و رهبر) آن کشور میشود چین.

در کشوری که معلم، حق کاری به غیر از معلمی ندارد آن کشور میشود روسیه.

در کشوری که هر کس که به مقام معلمی نائل میشود به بالاترین نشانه افتخار آن کشور دست می یابد آن کشور میشود انگلستان.

در کشوری که برای معلم حقوق معینی تعیین نمی شود آن کشور می شود ژاپن.

در کشوری که حقوق معلم از پزشک، قاضی، مهندس و... بیشتر است چون همه ی این ها در مکتب معلم پزشک، قاضی، مهندس و... شده اند آن کشور می شود آلمان.

و اما در کشوری که مادری راضی به ازدواج دخترش با یک معلم جوان نمی شود.

در کشوری که دانش آموزان یک مدرسه ساندویچ بعد از ظهرشان را از دکه معلمشان خریداری میکنند.

در کشوری که معلمش ناهار نخورده سریع خود را برای دادن سرویس به تاکسی تلفنی محله اش معرفی میکند.

در کشوری که یک معلم سرویس ایاب و ذهاب مدرسه دانش آموزان خود-در کشوری که بالاترین دغدغه های معلمینش چگونه زیستن آبرومندانه است:

در اینگونه کشور:

فساد- رشوه خواری حرف اول ادارات و... می شود.

پست های کلیدی کشورش با عدم شایسته سالاری و رانت خواری معین می گردد و برای استخدام جوانان باید دم دیگری را دید.

و هرگاه معلم اینگونه فراموش شود:

نیاز از طریق غیر مشروع رخنه می کند و باب فساد در مدرسه باز می شود آنگاه است که تقلب در مدرک و امتحان خودنمایی میکند و در این جامعه است که:

مریض به دست پزشکی که بتواند تقلب کند خواهد مرد .

خانه ها به دست مهندسی که موفق به تقلب شد. ویران خواهد شد.

منابع مالی را به دست حسابداری که موفق به تقلب شده از دست خواهیم داد.

انسانیت به دست عالم دینی که موفق به تقلب شده می میرد.

عدالت به دست قاضی که موفق به تقلب شده ضایع میشود.

جهل در سر فرزندان که موفق به تقلب شده فرو میرود.

^{۱۰} زرافشان معاون متوسطه وزارت آموزش و پرورش

و این در یک کلام (سقوط آموزش و پرورش مساوی است با سقوط ملت).

۴-۱۰ - عدم بستر مناسب برای مشارکت خانواده ها در برنامه ریزی های مدارس

فالت^{۱۱} مدیریت را ((هنر انجام دادن کارها توسط دیگران)) میداند.

یکی از وظایف مدیران در امور آموزش و یادگیری مشارکت و ارتباط متقابل میان مدرسه و اجتماع است. که منظور از اجتماع همان اولیاء دانش آموزان و نیز کلیه کسانی که به نوعی می توانند از نظر فکری کمک حال نظام آموزشی باشند.

اولیاء دانش آموزان باید مدرسه را خانه دوم خود تلقی کنند یعنی حل مشکلات مدرسه را مانند حل مشکلات منزل خود در نظر بگیرند که البته نقش مدیر در این رابطه بسیار مهم و سازنده خواهد بود به طوری که مدیر آموزشگاه باید بستر آموزشگاه را طوری طراحی کند که هر یک از والدین احساس ضعفی یا کمبودی از نظر آموزش مشاهده کردند و یا پیشنهاد جالبی در ارتقاء تعلیم و تربیت و یا آموزشگاه داشتند بتوانند یا آزادی کامل آنرا بیان و اگر پیشنهادهایی نیز درباره مسئله ایجاد شده داشتند به راحتی بیان نمایند.

در نظام مدیریت مشارکتی مدیران و کارکنان به تبادل نظر با یکدیگر می پردازند و همین امر موجب ایجاد محیطی گرم و دوستانه و توأم با اعتماد و اطمینان متقابل در سازمان میشود. کارکنان و خانواده ها با مشارکت در کارها خود را در سود و زیان سازمان سهیم میدانند و همه تلاش خود را با کمک مدیر در جهت افزایش کارایی و اثر بخشی سازمان بکار میگیرند.

نظر به اینکه سرمایه اصلی هر سازمان نیروی انسانی آن بوده و خروجی های سازمان بیانگر هویت و مظهر عملکرد یکا یک اعضای آن است. رویکرد مشارکتی مزایای بالقوه ای در بر دارد. که شاید مهم ترین آنها رضایت مندی و انگیزش بیشتر نیروی انسانی، ارتقاء کیفیت تصمیم ها و کاهش مقاومت در مقابل تغییرات میباشد. ذیلاً برخی از مزایای مدیریت مشارکتی بیان میشود:

۱- ارتقاء سطح خلاقیت و نوآوری

۲- ایجاد روحیه کار گروهی

۳- خود باوری

۴- ارتقاء سطح انگیزش شغلی کارکنان

۵- توسعه مهارت ها و افزایش سطح دانش و اطلاعات

۶- بهبود کیفیت خدمات

۷- ارتقاء سطح بهره وری

۸- کاهش نظارت مدیران سطوح بالاتر

۹- افزایش سطح رضایت شغلی

۱۰- کاهش تنش ها

مدیریت مدرسه محور یا تصمیم گیری مشارکتی از ویژگی های بارز نظام های آموزشی در دهه اخیر به شمار میرود. این مهم بویژه در کشور های پیشرفته جهان به دگرگونی های مهمی در روشهای اداره مراکز آموزشی و آموزشگاهی به وجود آورده است.

۴-۱۱ - رایگان بودن آموزش و پرورش:

طبق اصل ۳۰ قانون اساسی:

دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایل تحصیلات عالی را تا سرحد خود کفایی بطور رایگان گسترش دهد.

براساس این اصل دولت موظف است کلیه امکانات تحصیلی دانش آموزان را تا پایان متوسطه فراهم نماید ولی آنچه مسلم است با توجه به مشکلاتی که دولت در تامین هزینه های کل کشور دارد متأسفانه نتوانسته است هزینه های آموزش و پرورش را در فراهم کردن مایحتاج مورد نیاز مدارس تأمین کند مدرسه حق دخالت اولیا را در امور تدریس نمیدهد. که همین امر باعث مشکلات و ایجاد شکافی بین خانه و مدرسه کرده است.

۴-۱۲- عدم شفافیت اهداف آموزش و پرورش:

ذکر اهدافی مانند تربیت شهروندی مسلمان و متدین و یا پرورش افرادی مطلع و آگاه، سمت و سوی نظام آموزشی را تعیین نخواهد کرد=

بلکه اهداف باید ریز تر و قابل اندازه گیری باشند از جمله:

الف- التزام و تقید به احکام اسلامی

ز- ایجاد زمینه ی خلاقیت و ابتکار و اختراع

و- رعایت نظافت شخصی و جمعی

ب- تأکید بر اجتماعی شدن و ایجاد روحیه جمع گرایی (دراردو ها بیشتر دیده می شود).

ج- توجه به حقوق دیگران و احترام به آنها ((احترام به حقوق دیگران))

د- تقید به اجرای قانون

ه- تقویت ارزشهای فرهنگی مانند=احترام به والدین- معلم و دوستان

۴-۱۳- عدم نظارت دقیق در تحقق اهداف و نیز نارسایی در ارزیابی محصول

منظور اینکه: هیچگونه ارزیابی خاصی از اینکه دانش آموز فارغ التحصیل بعد از گذراندن دوازده سال در چرخه آموزش و پرورش چقدر به اهداف تعیین شده نائل گردیده است را در اختیار نداریم.

شاهد این مورد می توان تربیت فارغ التحصیلانی که طغیانگر-پرخاشگر-بی اعتنا به ارزش های اخلاقی- عدم توجه به سنت و آداب فرهنگی-ضعف ایمان-ناآگاه به مسائل مذهبی-خودباختگی-عدم رعایت نظافت در مجامع عمومی را می توان نام برد.

۴-۱۴- عدم حضور برنامه ریزان آموزشی در بین دانش آموزان و مدارس

متأسفانه بین برنامه ریزان آموزشی در سطح کلان کشور با واقعیت های حاکم بر مدارس ما فاصله و شکاف ایجاد شده است و مسئولین مربوطه تا موقعی که در صحنه واقعی حضور پیدا نکنند نمی توانند برنامه کلی برای کل کشور تدوین نمایند. که البته باید اختیاراتی به آموزش و پرورش مناطق مختلف داده شود. تا موقعی که برنامه ریزان پشت درهای بسته برای آموزش و پرورش برنامه ریزی می کنند راه به جایی نخواهیم برد.

۴-۱۵- مشکلات کتب درسی

بنا بر مبنای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و تصویب این سند در شورای عالی انقلاب فرهنگی مقرر گردید تا سال تحصیلی ۹۷-۹۸ کلیه محتوای کتاب های درسی دانش آموزان تغییر کند به همین خاطر این تغییرات از سال تحصیلی ۹۴-۹۳ شروع شد.

بر اساس این تصمیم تغییرات شتاب زده در مدارس سراسر کشور اجرا شد و انتقادات بسیاری را به همراه داشت به اعتقاد کارشناسان در سه سال اخیر تغییرات وسیعی در محتوای کتابهای درسی بدون رعایت استاندارد ها و بدون هیچ گونه نظارتی اعمال شده است در پی آن کتاب ها بدون طی مراحل آزمایشی و رفع اشکالات محتوایی بلافاصله در زمان کوتاهی تالیف و به فاصله ی تدریس آنها توسط معلمان که آموزش لازم را ندیده بودند آغاز شد. معمولاً میان کتابهای درسی ارتباط مفهومی وجود نداشت.

معاون پژوهشی وزیر آموزش پرورش با بیان اینکه تدوین کتابهای درسی با هم فکری و مطالعات تطبیقی صورت می گیرد اظهار داشت نه دانشگاه نه معلم باتجربه هیچکدام برای تنهایی قادر به تدوین کتاب های درسی متناسب نیستند بلکه باید مجموعه ای از تخصص های لازم در کنار هم و با تعامل به نگارش کتاب به دانش آموزان اقدام کنند.

درواقع باید کتابهای جدید در سال اول در تعداد محدودی از مدارس به تدریس گذاشته شود سپس ایراد ها و اشکالات احتمالی آنها رفع و برای سال دوم در تعداد بیشتری از مدارس تدریس شود و در این مرحله پس از بازنگری و رفع اشکالات و ایرادات و لحاظ کردن نظارت کارشناسان و معلمان در سال سوم در مدارس سراسر کشور تدریس شود. همچنین آموزش معلمان در این تغییرات باید بسیار جدی گرفته شود که متأسفانه به علت تغییرات سریع باعث شد که مدارس کشور به مشابه ازمایشگاه دیده شوند.

از جمله مشکلاتی که در کتب درسی وجود دارد را می توان به شرح ذیل بیان کرد:

وجود برخی اشتباهات تایپی -نامناسب بودن حجم کتب درسی مخصوصاً درس ریاضی ابتدایی-ناآگاهی والدین دانش آموزان و عدم توانایی در کمک به فرزندان-نامناسب بودن بعضی از محتوای کتاب ها با سن دانش آموزان-عدم آموزش کامل به معلمان-پیچیدگی محتوا در بعضی از درس ها بویژه ریاضی ابتدایی مخصوصاً ناهماهنگی در مباحث هندسی، نادیده گرفتن تجارب معلمان و صاحب نظران در تدوین و تألیف کتاب ها-ناهمخوانی حجم کتاب ها با ساعات درسی-بطوری که آقای فانی وزیر وقت دولت یازدهم این مشکلات را ناشی از شنا بزدگی و عجله در تولید کتاب ها، تأسیس پایه ششم ابتدایی و تعطیلی روز پنجشنبه در مدارس و... می دانست.^{۱۲}

بنظر میرسد لازم است مسئولین زیربط با پرهیز از شنا بزدگی و با مشورت با معلمان و کارشناسان و مسئولین نسبت به بازنگری کتاب ها بپردازد.

۴-۱۶- فعالیت مدارس غیر دولتی

مدارس غیر دولتی بر اساس مصوبه مجلس شورای اسلامی بطور رسمی از سال ۶۹-۶۸ با هدف افزایش مشارکت های مردمی آغاز به کار کردند تا بتوانند بخشی از سنگینی وظیفه تعلیم و تربیت را که بر دوش مدارس دولتی است را کاهش دهد. این برنامه بر اساس برنامه های مهم دولت مبنی بر افزایش خصوصی سازی در تمامی عرصه های اجتماعی و اقتصادی است که مدارس غیر دولتی نیز در این زمره اند. با گذشت زمان و افزایش شهریه های مدارس غیر دولتی و خدماتی که به دانش آموزان ارائه میشود باعث شده تا تحصیل و فراگیری علم در برخی از این مدارس کمرنگ و توجه به منافع اقتصادی و دریافت پول از والدین پر رنگ تر شود توجه ویژه مسئولان در این خصوص ضروری بنظر میرسد. مسئولین زیربط باید نسبت به استاندارد رساندن این مدارس از نظر مساحت-فضا و محیط آموزشی-امکانات لازم برای کلاس ها از جمله سیستم گرمایی و سرمایی -روشنایی مناسب- میز و نیمکت های مناسب- داشتن مشاوره های تربیتی و پرورشی-و امکانات ورزشی و حیاط مدارس گامهایی را بردارند. بسیاری از والدین در قبال هزینه ای که به این مدارس پرداخت میکنند در مقابل خدماتی که این مدارس ارائه میدهند ناراضی هستند. با توجه به دیدگاه و نگرش محققان و کارشناسان نسبت به این مدارس در خصوص توجه و رسیدگی به مسائل اخلاقی-تربیتی و آموزشی دانش آموزان در افزایش افت اخلاقی- تحصیلی و بسیاری از مشکلات جبران ناپذیر دیگر گله دارند در نهایت باید گفت اگر این نوع مدارس مورد ارزیابی و کنترل مستمر قرار گیرند مفید و در غیر اینصورت برای جامعه مضر خواهند بود.

۴-۱۷- کمبود مدارس موفق

گلaser^{۱۳} روانپزشک اعلام میدارد اگر یک کودک صرف نظر از سابقه ی زندگی بتواند در مدرسه موفق شود برای موفقیت در زندگی نیز شانس فوق العاده ای دارد و در صورتی که در یکی از مراحل آموزشی خود با شکست مواجه شود شانس او برای موفقیت در زندگی به مقدار زیادی کاهش پیدا میکند

^{۱۲} نگاهی به فرایند تالیف و تغییر کتاب های درسی مدارس
^{۱۳} gelaser

برای داشتن مدرسه ی موفق معلم و مدرسه نقش اساسی دارند.

هیچکس به اندازه ی افرادی که در مدارس کار می کنند از مشکلات دانش آموزان شکست خورده آگاه نیستند معلمان و مدیران در دانش آموزانی که در روند تحصیل و مدرسه کاملاً یاغی بودند و در بسیاری از موارد دچار یاس و دلسردی شده بودند یادی می کنند معتقدند بی انگیزه بودن- شکست خوردن و بی احساس بودن مشکل اساسی این گونه ی دانش آموزان در مدارس است.

از نظر گلاسز نیاز های انسان به دو قسمت تقسیم می شود :

۱- نیاز به مبادله ی عشق و محبت^{۱۴}

فرد باید دوست داشتن و مورد محبت قرار گرفتن را بیاموزد او باید در این دنیا شخصی را پیدا کند که دوستش داشته باشد و در مقابل شخص دیگری نیز او را دوست داشته باشد.

اگر شخصی در تقدیم و دریافت محبت موفق شود و بتواند این روال را با ثبات نسبی در طول دوران زندگی خود ادامه دهد فرد نسبتاً موفق خواهد بود کودکان و نوجوانان شدیداً به محبت و عاطفه نیاز مند هستند نه تنها از جانب معلمان بلکه در بین خودشان نیز اینگونه است.

۲- نیاز به احساس ارزشمندی :

برای کسب این احساس معلومات و قدرت تفکر لازم است اگر کودکی که به مدرسه رفته در تحصیل معلومات شکست بخورد بعید است خانواده و یا اطرافیان او بتوانند شکست وی را جبران کنند شخصی که مورد محبت است و یا دگر گرفته عشق بورزد شانس خوبی برای موفقیت در عرضه زندگی دارد. چرا که او به کمک نیروی حاصل از محبت، انگیزه بیشتری برای او موفقیت و احساس ارزشمندی می کند.

می تواند مقداری از ناکامی هایی را که ممکن است برایشان رخ داده باشد در نتیجه دوست داشتنی ها تحمل کند مفاهیم محبت و ارزش مندی به قدری به هم نزدیک و وابسته هستند که می توان آن را در قالب (هویت)^{۱۵} بکار برد.

می توان گفت تنها نیاز انسان نیاز به یک هویت است ((یعنی اعتقاد به اینکه ما فردی متمایز از دیگران و همچنین شخصی مهم و با ارزش هستیم))

اگر بچه ها:

-به احساس مسئولیت در قبال یکدیگر

-دلسوزی

-توجه نسبت به هم و کمک به همدیگر را بیاموزند و هرکاری را برای خودشان انجام دهند در این صورت مفهوم محبت کم رنگ و محدود می شود

بچه ها باید یاد بگیرند چگونه بحران مشکلات اجتماعی و آموزشی مدرسه حساسیت و دلسوزی را داشته باشند و برای حل مشکلات کمک کنند همه مدارس باید قسمتی از برنامه ی خود را به آموزش احساس مسئولیت اجتماعی اختصاص دهند و گرنه بسیاری از بچه ها نمی توانند با هویت موفق^{۱۶} دست یابند و اگر شخص نتواند این هویت را کسب نماید از طریق دیگر یعنی بزهکاری - انزوا و انفعال به این هدف نایل می شود این کار نیز شخص را به هویت دیگری می رساند که هویت شکست^{۱۷} نامیده می شود. معلمان نباید در کار با فرد شکست خورده مرتب یادآور شکست او باشند و آن را گوشزد کنند زیرا او همچنان در روند شکست باقی خواهد ماند.

متأسفانه وجود مدرسی که به این گونه مسایل مشاوره ای و هویتی توجه می کنند بسیار نادر هستند و لازم است برنامه ریزان نسبت به وجود متخصصان و کارشناسان و روانشناسان در مدارس حتی الامکان یک یا دو روز در هفته توجهی خاص عنایت فرمایند.

۴-۱۸- چالش ها

۱- نبود انگیزه در میان معلمان

۲- به روز نبودن اطلاعات و دانش معلمان

Love need for^{۱۴}
identity^{۱۵}
success identity^{۱۶}
failure identity^{۱۷}

۳- شلوغی کلاس ها و استاندارد نبودن فضای کلاسها

۴- نگاه مصرفی به آموزش و پرورش

۵- حقوق پایین معلمان

۶- نداشتن امکانات رفاهی برای معلمان

۷- تاخیر در پرداخت اضافه کاری ها

۸- عدم پرداخت مزایای بازنشستگی بلافاصله بعد از بازنشستگی

۹- عدم سیاستگذاری های کلان در آموزش و پرورش توسط مسئولان

۱۰- عدم بستر مناسب برای مشارکت خانواده ها در مدارس

۱۱- رایگان بودن آموزش و پرورش

۱۲- عدم شفافیت در اهداف آموزش و پرورش

۱۴- عدم نظارت دقیق در تحقق اهداف و نیز نارسایی در ارزیابی محصول منظور اینکه=

هیچ گونه ارزیابی خاصی از اینکه دانش آموزان فارغ التحصیل بعد از گذراندن ۱۲ سال در چرخه آموزش و پرورش چقدر به اهداف تعیین شده نائل گردیده است رادر اختیار نداریم. شاهد این مورد می توان تربیت فارغ التحصیلانی که طغیان گر، پرخاشگر، بی اعتنا به ارزشهای اخلاقی، عدم توجه به سنت و آداب فرهنگی، ضعف ایمان، ناآگاه به مسائل مذهبی- خود باختگی- عدم رعایت نظافت در مجامع عمومی را میتوان نام برد.

۱۵- عدم حضور برنامه ریزان آموزشی در بین دانش آموزان و مدارس: تا موقعی که برنامه ریزان پشت در های بسته برای آموزش و پرورش برنامه ریزی می کنند راه به جایی نخواهیم برد.

۱۶- مشکلات کتب درسی

۱۷- فعالیت مدارس غیر دولتی:

در صورتی که هدایت کنترل و مورد ارزیابی مستمر قرار بگیرند مفید در غیر این صورت مضر خواهند بود.

۱۸- کمبود مدارس موفق

۴- نتیجه گیری

تحول اساسی و پایدار در هر جامعه ای در گرو متحول شدن نظام تعلیم و تربیت آن جامعه است و کیفیت کار معلم محور توسعه نظام تعلیم و تربیت است. معلمان به عنوان پایه گذاران اندیشه های علمی و مسئولیت های اجتماعی به کودکان میباشند.

با توجه به اینکه زیر بنا و ساختار هر کشور به وسیله آموزش و پرورش هر کشور پایه ریزی میشود و قطعات کشورهایی که این زیر بنا را محکم تر و استوار تر بنا مینهند جزء کشور های پیشرفته محسوب میشوند و بی تردید این کشور ها از نظر اقتصادی و اجتماعی و سیاسی نیز سر و گردنی بالاتر از کشور های دیگر هستند. با توجه به مشکلاتی که در آموزش و پرورش از جمله: کافی نبودن انگیزه تحصیل در دانش آموزان- خروج نیروهای کار آمد از بدنه آموزش و پرورش- کاهش منزلت فرهنگیان در جامعه- نگاه مصرفی به آموزش و پرورش- عدم توجه به امکانات رفاهی و معیشتی فرهنگیان- مشکلات کتاب های درس و عدم تناسب آنها با رشد جسمی و ذهنی دانش آموزان و... باعث شده است که توجه بیشتری به بخش آموزشی و فرهنگی کشور ما صورت گیرد.

۵- پیشنهادات

- ۱- پرداخت ۲٪ از سود کارخانه ها و مراکز تولیدی به آموزش و پرورش طبق قانون مصوب
- ۲- توجه جدی به ارتقاء منزلت اجتماعی
- ۳- ارتقاء از سطح دانش و مهارت معلمان به وسیله آموزش های ضمن خدمت
- ۴- مشارکت خانواده در امر برنامه ریزی کتب درسی و اداره مدارس
- ۵- ساماندهی مراکز رفاهی معلمان و درآمد زایی اردوگاه های متعلق به آموزش و پرورش
- ۶- ایجاد انگیزه در بین معلمان توجه مسئولان در خصوص معیشت آنها
- ۷- حضور برنامه ریزان آموزشی در مدارس و آشنایی آنان با مشکلات دانش آموزان
- ۸- توجه و نظارت دقیق تر در تدوین کتب درسی
- ۹- نظارت بیشتر بر مدارس غیر دولتی
- ۱۰- رعایت سقف استاندارد دانش آموزان حاضر در کلاس
- ۱۱- تجدید نظر در خصوص میزان حقوق معلمان و تناسب آن با مدرک آنها و رفع تبعیض با پرداخت های کارکنان دیگر مؤسسات دولتی.
- ۱۲- تغییر دید مسئولین به آموزش و پرورش (به دید مصرفی نگاه کردن به آن خطا است)
- ۱۳- پرداخت به موقع حق الزمه و اضافه کاری معلمان برای دلگرمی بیشتر نسبت به کار
- ۱۴- پرداخت پاداش پس از خدمت بلافاصله بعد از بازنشستگی
- ۱۵- تشکیل کمیته نخبگان جهت تدریس و تألیف کتب درسی

منابع

- [۱] قران مجید
- [۲] آلوانی، سید مهدی و همکاران، مباحث ویژه در مدیریت دوستی، انتشارات مدیریار، ۱۳۸۸.
- [۱] علاقه مند، علی، مبانی نظری و اصول مدیریت آموزشی، نشر روان، بهمن ۱۳۹۵.
- [۳] مهر علیزاده، یدالله جهانی، جهانی سازی، نظام های آموزشی با تاکید، دفتر نشر فرهنگ، ۱۳۸۳.
- [۴] بیانات مقام معظم رهبری در دیدار معلمان دوستان فارس ۱۳۸۷/۲/۱۲
- [۵] بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با وزیر - معاونان و مدیران آموزش پرورش سراسر کشور ۸۶/۵/۳
- [۶] بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با معلمان ۸۶/۲/۱۲
- [۷] بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از مدیران و مسئولان وزارت آموزش و پرورش ۸۱/۴/۲۶
- [۸] سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.